

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep
0032 Oslo

Deres ref.:

Vår ref.:
2011/95 /008

Saksbehandler/dir.tlf.:
Silje Paulsen, 75512915

Sted/dato:
Bodø, 09.05.2011

Høringsuttalelse fra Helse Nord RHF til utkast til lov om rapportering til database om vitenskapelig publisering

Kunnskapsdepartementet har i samråd med Helse- og omsorgsdepartementet besluttet at det skal etableres en felles nasjonal database for registrering av data om vitenskapelig publisering i universitets- og høyskolesektoren, instituttsektoren og helseforetakene fra 2011, jf. Prop. 1 S (2010-2011). Databaseen skal brukes til obligatorisk rapportering av publiseringsdata som er en indikator for resultatbasert finansiering av institusjoner i universitets- og høyskolesektoren, helseforetakene og instituttsektoren som mottar resultatbasert finansiering basert på bl.a. vitenskapelige publikasjoner. Databaseen Norsk Vitenskapsindeks (NVI) inngår i det nasjonale forskningsinformasjonssystemet Current Research Information System in Norway, forkortet til Cristin.

Kunnskapsdepartementet foreslår en lov som pålegger de aktuelle forskningsinstitusjonene å rapportere fødselsnummer til forfattere av forskningspublikasjoner i den nasjonale databaseen for vitenskapelige publikasjoner, kalt Norsk vitenskapsindeks (NVI). Dette vil gi sikkerhet for at forskerne i databaseen kan identifiseres tilstrekkelig presist, og at informasjon om publikasjoner kan registreres på rett forsker til enhver tid.

De regionale helseforetakene skal registrere data om vitenskapelig publisering i NVI fra 2011, og omfattes dermed av lovforslaget som pålegger forskningsinstitusjonene å rapportere fødselsnummer til forfattere av forskningspublikasjoner i databaseen. Helse Nord RHF er invitert til å delta i høringsprosessen som avsluttes 18.mai 2011.

Helse Nord RHF's vurdering av forslaget til lov om rapportering til database om vitenskapelig publisering

Helse Nord RHF ser stor verdi i etableringen av en felles nasjonal database for registrering av data om vitenskapelig publisering i universitets- og høyskolesektoren, instituttsektoren og helseforetakene. Formålet med NVI er å dokumentere, presentere og gjøre åpent tilgjengelig kvalitetssikrede data om vitenskapelig publisering i en felles nasjonal database som grunnlag for finansieringssystemene i de tre sektorene. NVI vil inneholde offentlig tilgjengelig informasjon om vitenskapelig publisering og hvilke forskere og institusjoner som står bak publikasjonene.

Det er viktig å få til riktig kobling mellom publikasjon og forfatter, samt forfatter og institusjon, slik at grunnlaget for den resultatbaserte forskningsfinansieringen blir korrekt. Ved å koble publikasjon til forsker identifisert med fødselsnummer vil departementene ha sikkerhet for

forskernes tilknytningsforhold da forskningen som ligger til grunn for publikasjonen, ble utført. Det vil bidra til å sørge for korrekt finansiering av institusjonene. Hensikten med lov om rapportering til database for vitenskapelig publisering er å gi en klar og tilgjengelig hjemmel for å sikre bruk av fødselsnummer ved registrering av publikasjoner.

Helse Nord RHF støtter lovforslaget. Utkastet til lov sikrer at databasen blir komplett, dette er nødvendig når databasen skal gi korrekt forskningsinformasjon om alle tre sektorer, forskere i alle institusjoner må godkjenne sampublikasjoner, og databasen skal danne grunnlag for finansieringsordningene slik de er i dag.

Datasikkerhet og ivaretagelse av personvernet

Personopplysningsloven angir i § 12, første ledd, at fødselsnummer som hovedregel kun skal benyttes når det er et saklig behov for sikker identifisering og metoden er nødvendig for å oppnå slik identifisering. Bruken av fødselsnummer i dag er avhengig av at den enkelte forsker ikke motsetter seg dette. Det er viktig at databasen for vitenskapelig publisering blir komplett, og det foreslås derfor her en egen lov som skal sikre nettopp dette. Lovforslaget gir ingen reservasjonsrett for den enkelte forsker, alle som forsker innenfor institusjonene som omfattes av systemet vil registreres med fødselsnummer i databasen. Dette er viktig for å inkludere all forskning i de tre sektorene og for å sikre unik identifikasjon av personer på tvers av institusjoner.

Kunnskapsdepartementet erkjenner at bruk av fødselsnummer generelt innebærer et inngrep i den enkeltes personvern. Problematikk knyttet til identitetstyveri belyses og det kan ligge til grunn for at personer ønsker å begrense bruken av personnummeret. Imidlertid fremheves at i NVI vil det ikke registreres noen personopplysninger som defineres som sensitive, jmf. personopplysningsloven § 2, nr 8. Registrering i NVI betraktes derfor som et lite inngrep i den enkelte forskers personvern. Utkastet til lov § 3 med merknader, angir at kun et begrenset antall personer vil ha tilgang til disse opplysningene:

Bestemmelsen fastsetter at fødselsnumrene som registreres i databasen, bare skal være tilgjengelige for behandlingsansvarlige, databehandler og den som er registrert, jf. personopplysningsloven § 2. Databasen må følgelig bygges opp slik at allmennheten ikke har tilgang til fødselsnumrene.

Helse Nord RHF forutsetter at implementeringen av loven utføres slik som beskrevet, slik at personvernet er maksimalt ivarettatt. Da med henblikk på at kun et begrenset antall personer som jobber med kvalitetskontroll med publikasjonsdataene i NVI og i forskningsinstitusjonene vil ha tilgang til fødselsnumrene, samt at det ikke vil benyttes personsensitive opplysninger i databasen. Helse Nord RHF legger også til grunn for vår støtte til lovforslaget, at det er et sterkt fokus på datasikkerhet og på å sikre datatekniske løsninger som ivaretar personvernet i systemet.

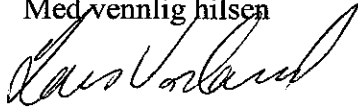
Om arbeidsgivers informasjonsplikt

Personopplysningsloven § 19 og § 20 pålegger den behandlingsansvarlige informasjonsplikt ved innsamling av personopplysninger fra den registrerte selv og fra andre. NVI vil ikke samle inn personopplysninger direkte fra den enkelte forsker, men via forskerens arbeidsgiver. Etter personopplysningsloven § 20, andre ledd, er den behandlingsansvarlige unntatt fra informasjonsplikten dersom innsamlingen er hjemlet i lov. Departementet vurderer det slik at det likevel er viktig at den enkelte forsker får informasjon om formålet med NVI og hvordan deres fødselsnummer blir benyttet i denne sammenheng. Det signaliseres derfor at det vil fastsettes i forskrift at det bør gis informasjon i forbindelse med innhenting av personopplysninger. Helse Nord RHF ser viktigheten av at den enkelte forsker blir informert slik skissert.

Helse Nord RHF vektlegger at slik innsamlingen av persondata foregår, vil det være Side 3 av 3 arbeidsgivers ansvar å gi denne informasjonen. For spesialisthelsetjenesten innebærer det at det enkelte helseforetak skal ivareta denne informasjonsplikten. Cristin/ NVI må derfor bistå institusjonene i arbeidet med å tydeliggjøre formålet med NVI, dersom det er behov, samt sørge for generell informasjon på NVIs nettportal.

Med disse forutsetningene vil Helse Nord RHF støtte utkastet til lov om rapportering til database for vitenskapelig publisering.

Med vennlig hilsen

Lars Vorland,
Adm.dir Helse Nord RHF